

Diamantstein Imre

A kép Diamantstein Imrét, a férjemet ábrázolja. 1944 őszén, 29 éves volt, amikor hazakerült a munkaszolgálatról. Az öltözése azt mutatja, hogy ilyen rongyokban került haza. Valószínűleg pont azért fényképeztette le magát, ezt a képet tőle kaptam és megőriztem. Marosvásárhelyen a Kántor féle fotóműhelyben készült a kép. A fotóműhely a második világháború után is megvolt egy rövid ideig, mellette vendéglő és különböző üzletek voltak, de lebontották, és tömbházak épültek a helyére. Jelen pillanatban ott az Arta [Művész] mozi van, mellette üzletekkel és lakásokkal. A férjem szörnyű helyen volt munkaszolgálaton, elvitték a Pripeti mocsarakig, ami úgy tudom, Ukrajnában van [Pripjátý mocsarak néven is ismert, Európa legnagyobb mocsárvidéke Dél-Belorusszia és Észak-Ukrajna területén. 1941. augusztus 12-én 6526 fosztogatónak titulált zsidót lőttek itt agyon. Az asszonyokat és a gyermekeket a mocsárba akarták sülyeszteni, de a mocsár nem bizonyult elég ingoványosnak. www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/Holocaust/Pripet. -- A szerk.]. Együtt volt

Rosenblatt Nácival, akivel meneteltek ezer-nem-tudom-hány kilométert, és csodálatos módon megérkezett haza egészségesen 1944 novemberében. 29 éves volt, amikor rongyokban hazakerült a munkaszolgálatról. Szerencsésen megúszta, pedig egy vékony ember volt, de úgy látszik, ellenálló volt a nagy nyomorúságban. Sajnos, aki hazakerült abból a pokolból, az megszűnt vallásosnak lenni, mert az ünnepek családi ünnepek voltak, és nem volt már család, sehol nem volt család. A férjem dévai születésű volt, az édesapja Diamantstein Jakab kereskedő ember volt, de én apósomat személyesen nem ismertem. Hárman voltak fiútestvérek, a legidősebb bátyja Miklós, a kisebbik bátyja István (Pista), és a férjem, Imre. A férjem elvégezte Kolozsváron a jogot, és itt dolgozott [Maros]Vásárhelyen egy ügyvédi irodában mint ügyvédbojtár, dr. Hirsch Gusztávnak az ügyvédi irodájában, egészen addig, amíg munkaszolgálatba nem vitték. A férjemék nagyon vallásosak voltak, sőt a férjem még otthon is, reggel rendszeresen imádkozott, előírás szerint. Nem voltak ortodoxok, de vallásosak voltak, és az ortodox templomba jártak, nem a neológba. Nem hordtak pajeszt vagy ilyesmit, de az összes Diamantstein, mert rengeteg Diamantstein volt [Maros]Vásárhelyen, mind vallásos ember volt. Miután hazajött, először elment Bukarestbe, ahol a bátyja élt, és úgy jött haza, [Maros]Vásárhelyre és kezdett dolgozni. Ügyvéd ember lévén, először bekerült a törvényszékre mint bíró, de abból a fizetésből, amit akkor adtak, nem lehetett megélni. Mikor én hozzámentem feleségül, akkor irodája volt közösen egy Harap Béla nevű ügyvéddel, a jelenlegi szülészettel szemben, egy saroképületben. De ez rövid ideig tartott, mert aztán felszámolták az államosítás miatt, és átkerült a faiparba itt, [Maros]Vásárhelyen, és ott volt egész végig. Ennek a cégnek, ahol dolgozott, több neve is volt, mert állandó átszervezés volt, hol hozzájuk tartozott az egész Csík [vidék], hol nem tartozott hozzájuk -- ez volt a területi átszervezés periódusa, amikor a tartományokból megyék lettek az 1960-as években. [Az 1952-es és 1968-as romániai területi átszervezésekre utal itt Diamantstein Zsuzsa. Lásd: területi átszervezés Romániában (1952-ben; 1968-ban). -- A szerk.] A végén [Szász]Régenben dolgozott az IFET-nél (Intreprinderea Forestiera de Exploatare si Transport) [Fakitermelési üzem], mert azt tanácsolta neki egy Florea nevű igazgató, aki itt volt a bútorgyárnak az igazgatója, tekintettel arra, hogy közeledik a nyugdíjkorhatárhoz, menjen át az IFEL-hez, hogy akkor nagyobb legyen a nyugdíja. Át is ment, és mikor már nyugdíjas volt, azért önkéntesen még dolgozott. Nagyon aktív ember volt, és nem tudta elviselni a tétlenséget. Mikor hazakerült, gépelt államvizsga-dolgozatokat diákoknak. Állandóan foglalkozott valamivel. A férjemnek a zene volt a szerelme, a klasszikus zene. Déván tanult zongorázni, de hát abban az időben zenei pálya egy kispolgári családban nem létezett -- hát az nem egy pálya, az egy bohém dolog, tessék egy komoly pályát választani. Így lett belőle ügyvéd, és mivel nagyon alapos ember volt, és mindent tökéletesen, vagyis alaposan megtanult és alaposan csinált, azt is nagyon jól csinálta, és hát igen elismert jogász volt Marosvásárhelyen. Egy ideig volt zongoránk, aztán egy szép napon eladtuk, mert kellett a pénz, amíg a gyerekek jártak egyetemre. De az első között voltunk, akiknek volt lemezjátszója, egy régi, ócska, szovjet lemezjátszó volt, és rengeteg lemezt vettünk. Jó, hogy én is tanultam zongorázni annak idején, és otthon is zene mellett nőttem fel, de a férjem mellett tanultam meg a zenét, és tudtam már én is különbséget tenni a nagyon jó és a nagyon gyenge között. Mikor még fiatal házaspár voltunk, és a gyerekek kicsik voltak, állandóan jártunk szimfonikus koncertre, színházba, moziba, nem volt olyan előadás, amit mi ne néztünk volna meg.